

sosialurin

telf. 147 20, 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri: Fyritaks-
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Blaðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Til gaman og álvara

TEIR KOMANDI dagarnar stræyma ein tridringur av øllum bygðarfólkunum til Havnar at halda jóðarhátíðina. sum tað so tignarliga verður tikið til. Og í Havn metast allar óhugsandi mótsetningar — ítróttarfolk, bøndur, prædikumen, ótanger, sosialistar, fiskarar, losjumenn, hampafólk o.s.fr. Nækur koma at hyggja eftir ítrótti. Onnur koma at hitta kenningar, ella bert at hyggja at, meðan uppافتur onnur koma fyrri at finna sær ein maki í øllum hesum sjarmerandi hurlivasanum av fløgum, littum perum, rossum, jóðbúnum, plastikkhattum, vitnisburðum og sang, travolta- og feroyskum dansi, válandi skógvanna tunnslitnar oman og niðan eftir Áarvegnum í geylan og fløskuknasi.

EI UNDIR í, at útlendingar undrast á hendan hurlivasan í gaman og álvara, sum sermerkir hesa kirkjuligu og verðslugu hátíðina.

TIL TAÐ MEIRA álvarsama kemur lögtingsmanna- og prestaskrúðgongan, gudstænastan og sjálv lögtingssetan, tá lögmaður eftir aldargomlum síði setir lögtingið.

UMFRAMT AT seta lögtingið ber lögmaður fram landsstýris metingar um samfelagsliga skurðind síðan síðstu ólavssøku og metir um útlitini frammyr.

VIT KUNNU BERT gita um, hvat hann fer at siga. Men neyvan fara metingarar og útlitini í ár at vera so dýpur sum fyrri einum ári síðani. Tá lá landið í einari stjórnarkreppu og búskaparliga hevði fyrri parturin av árinum roynt sultin, og seinri endin royndist ikki mættari.

HÓAST VIT ikki eru í eini glæstritíð, so hevur tað, sum higartil er farið av árinum, roynt heldur frægari og útlitini, um tætt ikki eru góð, so eru tætt ikki so dýpur sum fyrri einum ári síðani.

ROYNDIRNAR AT koma úr trongstaðini hava kostað og ól mugu taka eitt tak fyrri at koma burtur úr henni. Einasta treytin, vit seta, er at byrðarnar verða býttar eftir ferimuni.

GÓÐA ÓLAVSSØKU!

Stórhvalaveiðan

TAÐ ER LONGU í oktober 1979, at landsstýrið gongur undir avgerðina um friðing av norsk-feroyska stórhvalastovnum. Tá hevur landsstýrið tikið til eftirtektar at Føroyar fáa 0 stórhvalakvotu.

PING-PONG-orðaleikurin, sum útvarpið hevur vartað okkum upp við seinastu dagarnar, um hvør segði hvat í stórhvalamálum — forsætismálaráðið á Kristiansborg ella landsstýrið í Tinganesi — gav eitt stór 0 til landsstýrið.

TAÐ ER RÆTT, sum forsætismálaráðið sigur, at landsstýrið hevur góttikið, at Føroyar ónga kvotu fáa av stórhvali í 1980. Men samstundis hevur landsstýrið mælt ríkisstýrinum til, at Føroyar í 1981 fáa eina passandi kvotu, og her er nevnt eitt tal upp á 10 stórhvalir.

TAÐ MÁ FALLA mongum fyrri bróstið, at landsstýrið skal hava fingið seg til at góðtaka eina 0 kvotu. Ut frá hvørjum hugsunarhátti, ella um tað yvirhøvur er hugsað her, ella út frá hvørjum sjónarmiði hetta nullið er sett, ja, tað má vera flestum ein óloysilg gáta. Vit halda avgerðina vera blóðskeiva.

LANDSSTYRIÐ MÁ hava verið í einari ella aðrari klemmu — kanska eini diplomatiskari — tí eini sovorðin harraboð kunnu ikki verða aktað uttan onkra serstaka grund. Serliga tá vit heilt víst halda okkum vita, at hetta ikki er í samsvar við viljan og ynski hjá fólkinum. Tað er at vóna, at landsstýrið ikki sveyur sjóvarfallið av sær eina aðra ferð.

OG SO MÁ fiskimálaráðharrin, sum hevur hetta mál undir sær, vera so mikið at sær komin, at hann tekur ábyrgdina av eini slíkari landsstýrisavgerð, tí soleiðis at blaka mold í eygni á fólkinum, sum hann, samært útvarpinum ger í hesum máli, tað ber bara ikki til.

við-
merkingar

Eitt hatskt og ófólkligt ummæli

Medvitið lítið — kor-
ini menniskjaligari

Ein forvitnislig ritgerð í Varðanum um skaldsøgunar hjá Martin Joensen fekk Óla Breckmann at gera eitt hvassligt álöp á allan sosialistiskan arbeidrapolitik, marxismu, kommunismu, vunnin rættindi hjá arbeidastættini, og á sjálvan ritgerðarhøvundin, sum hevur gjørt kanningina út frá eini marxistiskari heimsuppfatan.

Ritgerðin er ein gjøllig analysa av skaldsøgunum »Fiskimenn« og »Tað lýsir av landi«. Tey, sum hava lisið bøkurnar, hava givið sær far um nógv av tí, sum ritgerðin víðger, uttan tó at hava hugsað so djúpt. Høvundin tulkar, men tigur við sínum politisku meiningum.

Men hesum fær dagblaðslesarin ikki fatan av í ummælunum hjá Óla Breckmann í Dagblaðnum, tí í øðrum hvørjum broti víðger Óla rithøvundin ógvuliga ófólkliga. Høvundin, ein kvinna, verður m.a. skýrdur hatskur, men

hann, sum veruliga avdúkar seg sum hatskan, er Óli Breckmann!

Somuleiðis avdúkar Óli eina ógvuliga ódemokratiska og intoleranta tankagongd, tá hann nærur leggur eftir ritstjórnini á Varðanum fyrri at hava tikið ritgerðina upp. Hon man annars vera eitt tað mest fullfíggaða, sum er gjørt um feroyskan arbeidarakaldskap.

Ritgerðin visir m.a., hvussu lítið stættarmedvitið var millum fiskimenn í eini tíð, tá arbeidrarørslan so smátt var farin at gera vart við seg í krøvum sínum um betri kor og sømdir.

Men samstundis sannfærir ritgerðin okkum um, at stættarmedvitið er nærur eins lítið í dag, tá hugsað verður um tann stóra stuðul, teir borgarligu flokkarnir fáa frá tí arbeidandi stættini, hvørs grundleggjandi áskoðan er mótsið við allan borgarligan politikk.

Tann kapitalistiska samfelags- og vinnulivs-

skipanin skapti framburð í Føroyum. Við hesum sum grundgeving verjir Óli Breckmann kapitalismuna í víðasta týðningi, meðan strið sosialismunnar fyrri at beta um korini hjá tí arbeidandi stættini bert hevur táлмад framburðinum eftir Ólasa hugsan!

Men Óli gloymir, at tað grundleggjandi undir øllum samfelagnum er arbeidsorkan hjá arbeidaranum, fiskimonnum og fiskagentunum. Óli gloymir, at tað einasta hesi áttu, var teirra arbeidsmegi, sum tætt seldu fyrri eitt minni virði, enn tætt framleiddu fyrri. Munurin fór í aðrar lummar. Og einki hevdu tætt at skula sagt, men bert at akta harraboð. Hesi ómenniskjaligu víðurskipti víðgerð Martin Joensen! Tað vistu øll uttan Óli Breckmann.

Okkara samfelagsskipan er framvegis skipað á og virkar eftir kapitalistiskum treytum og fyriskriftum í stóran mun. Men tann socialist-

iska arbeidrarørslan hevur brákað ryggjageislarnar í tí útamandi, kapitalistisku skipanini!

I dag hava eisini arbeidarnir, fiskimenninir og fiskagenturnar nakkað at skula sagt, hóast hetta er illa dámt av kapitalistiskum skutilsvæinum sum Óla Breckmann. Og í dag fáa løntakararnir um fullan lut í framleiðsluúrslitinum.

Enn, kunnu vit siga. Men høgirasinnaði ágangurin og egoistiska rákið, sum vit merkja kalda gjósturin av, kann lættliga avskepla tætt vunnin rættindi hjá tí arbeidandi stættini.

Seinastu valini hava víst, at lítið skal til at ræða ta stætt, sum er í somu støðu sum fiskimenninir, arbeidarnir og fiskagenturnar í skaldsøgunum hjá Martin Joensen, hóast tær samfelagsligu umstøðurnar í allar mátar eru meira menniskjaligar — einamest av javnaðarmanna ávum.

jomo

Eru fólka Vald umboð tilvildarlig?

Í Sosialinum nr. 56 lesið eg grein, sum Eilíf Samuelsen, lærari, hevur havt í Skúlablaðnum um tilvildarlig fólki í skúlanevndum.

Hvønn rætt hevur Eilíf Samuelsen at kalla fólka Vald umboð fyrri tilvildarlig. Munnu tætt vera meira tilvildarlig enn lærarnir,

tí eftir hvat vit lesa í bløðum og myndabløðum, so hevur Eilíf Samuelsen millum mong onnur stovr eitt lærarastarv, kanska

av tilvild. Hvar er hansara vilji til at fremja stóran vinning fyrri skúlan?

Skúlanevndarlímur

Um tað nakar sum segði »eftirlit« við almennum bilum